

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

E: gp.mnz@gov.si

www.gov.si

Informacija o stanju izvajanja evropske politike na področju notranjih zadev v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2021-2027

V skladu s 40. člen Uredbe 2021/1060 (Uredbe CPR) organ upravljanja (OU) seznanil odbor za spremljanje (OS) z naslednjimi vsebinami, pri tem pa upošteva tudi morebitna priporočila:

1) Vrednotenja: Z napredkom in stanjem doseženim pri izvajanju vrednotenij so bili člani OS seznanjeni v predhodni točki. Kot rečeno zaključeno je Ex-post vrednotenje VFO 2014-2020, poročila so bila posredovana Evropski komisiji (EK) 31.12.2024. Do roka (31.3.2024) so bila EK posredovana poročila vmesnega vrednotenja za izvajanje programa AMIF, SNV in IUMV (VFO 2021-2027). Kar zadeva aktivnosti vezane na dana priporočila vmesnega vrednotenja pa je stanje sledeče:

- **Implementacija projektov in finančna realizacija sta do konca leta 2023 zaostajali za napovedanim:** Res je, vendar je potrebno upoštevati, da so bili programi potrjeni novembra 2022, prvi operacije pa so se začele izvajati že marca 2023. Razloge za počasnejšo implementacija projektov in stanje realizacije navedemo v naslednji točki.
- **Večjo prilagodljivost in redno/obdobno usklajevanje Akcijskega načrta (AN):** AN se redno usklajuje s potrebami/željami upravičencev, s skladno s pravili finančne fleksibilnosti. Kar je mogoče uredimo na ravni OU, večje zadeve potrdi OS. V primeru, ko se prerazporeja sredstva projektov, ki vplivajo na kazalnike, pa se o tem obvesti EK in se pripravi sprememba programa – ker gre v takih primerih za »bistvene spremembe« okvira uspešnosti. V dogovoru z EK preučujemo možnosti za večjo fleksibilnost pri usklajevanju sprememb programov in AN.
- **Vključitev zunanjih izvajalcev** za izvedbo projektnih aktivnosti, kot so postopki javnega naročanja, projektnega vodenja ipd.: tudi OU priporoča, da se na ravni resorjev preuči ali bi se na tak način lahko olajšate delo, ko je to mogoče in narava projekta to dopušča.
- **Poenostavitev in prilagoditev javnih razpisov za nevladne organizacije (NVO):** Na podlagi sestanka, ki ga je organiziralo posredniško telo Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov (UIOM) je bil tudi OU seznanjen z izzivi, s katerimi se upravičenci/NVO soočajo pri izvajanju operacij. V skladu s tem smo marca 2024 posodobili pravila upravičenosti za črpanje sredstev ter vključili možnosti uporabe pavšalnih zneskov za izvajanje aktivnosti za dodatno poenostavitev poročanja. Preučujemo (v sodelovanju s UNHCR) kako vključiti posebne pogoje na mednarodne organizacije.
- OU skupaj z upravičenci prouči možnost **digitalizacije in avtomatizacije procesa zbiranja podatkov o kazalnikih:** OU je skupaj z upravičenima (UIOM, MNZ DM) preveril to možnost in na koncu ni bila sprejeta odločitev - zaradi nezdržljivosti aplikacij (upravnih enot) in varstva osebnih podatkov. Izkazalo se je tudi, da zbiranje posameznih podatkov na ravni MIGRE ni smiselno, saj mora upravičenec sam zbirati vrednosti kazalnikov ter v MIGRO poročati le skupne vrednosti. Poleg tega se aplikacijo redno posodablja, nadgrajuje in odpravlja se vse zaznane napake.
- OU je posodobil navodila za komuniciranje ter omogočil da so plakati in trajne table lahko objavljeni **v upravnem območju**, kadar gre za **utemeljitev upravičenca glede na posebne zahteve** za javni prikaz informacij o podpori iz skladov, kadar je to upravičeno zaradi varnosti in javnega reda v skladu s členom 69(5) Uredbe 2021/1060/EU. Uvedena je tudi poenostavitev ene table za več projektov.
- **Prenos znanja:** OU bolj pogosto organizira ali se odzove na delovna srečanja ali sestanke, kjer z upravičenci izmenjuje svoje izkušnje, rešuje težave, svetuje...

2) Napredek pri izvajanju programov AMIF, SNV in IUMV ter doseganju mejnikov in ciljnih vrednosti ter Morebitna vprašanja, ki vplivajo na smotrnost programa

Splošen napredek:

- Programi finančne sheme 2021-2027 so bili potrjeni v letu 2022, pri čemer je bilo za pričetek črpanja sredstev in njegovo uspešno izvajanje potrebno vzpostaviti sistem upravljanja in nadzora, sprejeti Uredbo o izvajanju uredb (EU) in (Euratom) na področju azila, migracij in vključevanja, notranje varnosti ter evropskega integriranega upravljanja meja v programskem obdobju 2021–2027, pripraviti več programskih dokumentov ter vzpostaviti informacijski sistem za izvajanje programov - MIGRA III. Programske dokumente OU redno posodablja. Po sprejetju sprememb o tem obvestimo kontaktne osebe na pri posameznih upravičenih, jih objavimo na enotni spletni strani ter po potrebi organiziramo spletna usposabljanja za seznanitev z izvedenimi spremembami.
- Priključili smo se na enotni spletni portal, kjer so dostopne vse informacije o programih (evropskasredstva.si).
- Sprejeti sta bili tudi uradni spremembi programa AMIF (preselitev in premestitev oseb) ter spremembi programov SNV in IUMV, vezano na prenos 5% sredstev iz IUMV v SNV, zaradi vstopa Hrvaške v schengensko območje. Posledično je v pripravi in usklajevanju z EK, vsebinska sprememba programa IUMV. Poleg tega pa načrtujemo, da bo zaradi dodatnih dodeljenih sredstev (zaradi vmesnega vrednotenja ter sredstev za Pakt o migracijah) v začetku letu 2015 potrebno pripraviti novo spremembo za program AMIF, SNV in IUMV.

Program Sklada za notranjo varnost (program SNV) je bil potrjen 24. novembra 2022 in napredek pri izvajanju do konca decembra 2024 je sledeč:

Glede na akcijski načrt SNV je razdeljenih 26,5 mio eur EU sredstev in se bo izvajalo predvidoma 35 operacij (od tega 34 neposredne dodelitve in 1 javni razpis OU je potrdil začetek izvajanja 28 operacij neposredne dodelitve, ostale so ali v pripravi s strani upravičenca ali v fazi pregleda pri OU. Izbran je bil izvajalec za JR- Nadaljevanje zaščite žrtev trgovine z ljudmi ter programa njihove reintegracije, ki se je začel izvajati 09/2024.

Ocenjujemo, da bodo v večini primerov zastavljeni cilji (vrednosti kazalnikov 2029) doseženi v nižjem obsegu. Razlog je, da so se nekatere aktivnosti izvedbe z uporabo drugih virov financiranja ali pa se so se v tem času spremenile potrebe upravičenca. OU je EK novembra 2014 potrdila spremenjen program SNV (zaradi prenosa 5% iz programa IUMV). Za naslednje leto je načrtovana tudi sprememba programa zaradi dodelitve dodatnih sredstev.

Glede vrednosti kazalnikov: le-te so vezane na izločene aktivnosti in nove dodane. Razvidne bod zlasti O.1.4 (št. Kosov opreme), O.3.1 (št. Udeležencev usposabljanj), O.3.2 (št. delavnic), O.3.3 (št. kosov opreme) in O.3.4 (št. prevoznih sredstev).

Razlogi za zamudo so:

- prioriteta poraba preostalih/neporabljenih sredstev v okviru programa ISF-P 14-20, ki so se koristila v nekaterih primerih do konca 2023.
- upravičeni so šele konec 2023 in v začetku 2024 pričeli z izvedbo nekaterih postopkov za izpeljavo javnih naročil (dobava blaga in storitve) in/ali s pripravo dokumentacije za pozive za javne razpise, zato bodo pogodbe za izvajanje podpisane šele konec 2024 ali v začetku 2025. Sicer menimo, da je v letošnjem letu zadeva dobro stekla. Upravičenci ne poročajo o večjih težavah, tudi ne na področju postopkov JN. V primeru težav je OU vedno na voljo za rešitve: prilagoditev projektov in prenos sredstev med operacijami. Edina težava, s katero je OU seznanjen, je na področju pridobivanja novih zaposlitev. Zadeva se je reševala tako, da se je omogočilo opravljanje nadurnega dela. Druga težava (še posebej pri IT strokovnjakih) je nizka sistemizacije delovnih mest, kar pa upamo, da se s plačno reformo izboljša.

OU je vzpostavil informacijski sistem MIGRA III, preko katerega poteka izmenjava informacij med OU in upravičenci, t.j. oddaja prijav operacij, poročanje o izvajanju operacij (zahtevki za povračilo) ter

vzpostavil sistem upravljanja in nadzora, kar je omogočilo oddajo prvih prijav operacij. Za operacije v izvajanju se po 3-mesečjih oddaja ZzP: trenutno je bilo oddanih do novembra za 3,2 mio eur (kar je 12%).

Program Sklada za azil, migracije in vključevanje (program AMIF) je bil potrjen 8. novembra 2022, glede na Akcijski načrt AMIF je dodeljenih 44 Mio EUR EU sredstev. Izvajalo se bo predvidoma 44 operacij (od tega 28 neposredne dodelitve in 16 javni razpis). OU z odločitvijo o podpori potrdil začetek izvajanja 25 operacij neposredne dodelitve in 5 operacij JR. Trenutno je bilo oddanih ZzP v vrednosti 5 Mio (11%).

Kljub poznejšemu začetku izvajanja operacij pričakujemo, da bodo v večini primerov zastavljeni cilji (2029) doseženi ali celo preseženi v skladu z načrtovanim, vrednosti mejnikov (2024) pa v nekaterih primerih ne bodo dosežene. Razlogi se enaki kot pri programu SNV. Dodatna ovira, ki se rešuje je, da je malo NVO, ki se zanimajo za izvajanje projektov, zato so nekatere JR morali ponavljati (UOIM). Dobro pa je tudi to, da se pripravljajo nove NVO.

Smo pa na podlagi priprave poročila o prenosu podatkov ugotovili, da bodo določene vrednosti kazalnikov presežene ali zaradi povečanih potreb (O.2.3.1- št. udeležencev jezikovnega tečaja) ali zaradi napačnega načrtovanja (O.1.1, O.1.1.1, O.1.1.2, O.1.1.3 – št. udeležencev, ki so prejeli pomoč). Vrednosti nekaterih kazalnikov, ki so vezane predvsem na operacije, ki se dodelijo na podlagi javnih razpisov, pa bodo dosežene z zamudo (O.2.7, O.2.3.3, O.2.3.2, O.2.2).

Za naslednje leto je načrtovana tudi sprememba programa zaradi dodelitve dodatnih sredstev.

Program Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (program IUMV) je bil potrjen 29. 11. 2022. Slovenija je pričela z izvajanjem aktivnosti v zvezi s programom IUMV, vendar je z vstopom Republike Hrvaške v Schengensko območje postala skoraj polovica načrtovanih aktivnosti Programa IUMV, ki so bile vezane na nadzor na začasni zunanji meji, neupravičena. Potrjena je verzija programa IUMV, zmanjšana za 5%, v usklajevanju je že nova različica.

V akcijski načrt IUMV je vključenih le 46 operacij (v okvirnem znesku 44 MIO EUR EU sredstve) - gre le za operacije programa IUMV, ki so upravičene za izvajanje po vstopu Republike Hrvaške v Schengensko območje. OU je potrdil začetek izvajanja 39 operacij neposredne dodelitve, ostale so ali v pripravi s strani upravičenca ali v fazi pregleda pri OU. Do novembra je bilo oddanih ZzP v vrednosti 3,1 mio eur (7%).

Glede na predvidene spremembe programa IUMV, ki bodo imele za posledico drugačne ciljne vrednosti, ni smiselno poročanje o doseganju ciljnih vrednosti. Menimo, da bo po potrditvi spremembe programa doseganje zastavljenih ciljev bolj realno, kot tudi poročanje.

4) Izvajanje ukrepov v zvezi s komuniciranjem in prepoznavnostjo: Področje komuniciranja se je bistveno izboljšalo v primerjavi s VFF 20, ko je bila zahteva le po uporabi emblema. Več o tem v ločeni točki.

5) Operacije strateškega pomena: Slovenija iz programov AMIF, SNV in IUMV ne izvaja strateških operacij, saj strokovne službe in resorji niso določili, da so projekti financirani iz programa AMIF, SNV in IUMV take narave.

6) Omogočitveni pogoji: Slovenija se je ob oddaji programov zavezala k izpolnjevanju omogočitvenih pogojev in njihovo uporabo v celotnem programskem obdobju. V tem poročamo v ločeni točki.

7) Posebni ukrepi:

Evropska komisija je v letu 2021 objavila razpis št. ISF/2022/SA/2.2.1 za poseben ukrep - EMPACT v okviru Sklada za notranjo varnost (ISF).

Gre za **dodatna finančna sredstva tematskega instrumenta** za posebne ukrepe v skladu z 8. členom Uredbe 2021/1149/EU (SNV). V okviru tega razpisa je Španska policija v letu 2022 v sodelovanju z drugimi državami članicami EU, vključno s Slovenijo, oddala **skupno prijavo** za pilotni projekt »Evropska preiskovalna skupina (EOT) v sklopu EMPACT prednostne naloge konoplja kokain in heroin in EMPACT prednostne naloge HRCN, ki je bila odobrena za financiranje.

Slovenija kot sodelujoča država v projektu je upravičena do 54.000 € EU sredstev, stopnja EU prispevka je 90 %, (torej skupni znesek projekta za Slovenijo znaša 60.000 €) za 12 mesecev za kritje stroškov napotene osebe v EOT v Marbello – Španijo.

Slovenija je projekt izvedla v obdobju 1.2.2023-1.2.2024. Lahko rečemo, da je šlo za uspešno sodelovanje, saj je dosežena krepitev čezmejnega sodelovanja med pristojnimi organi za boj proti hudim in organiziranim oblikam kriminalitete, kar prispeva k doseganju ciljev programa SNV in ustvarjanju dodane vrednosti Unije. Slovenija je v ta namen počrpala približno 35.000 EUR in uspešno dosegla vse zastavljene cilje.

Sredstva niso bila v celoti porabljena. Ker so sredstva za posebni ukrep dodeljena neposredno Sloveniji, mora le-ta pri izvajanju operacije upoštevati nacionalno zakonodajo in »Nacionalna pravila upravičenosti za črpanje sredstev«. Skladno nam nacionalni predpisi niso omogočali podlage za načrtovana izplačila stroškov v obliki pavšalnega povračila (5.000 EUR na mesec), ampak se dejanski stroški povrnejo zgolj na podlagi ustreznih dokazil.

Premestitve in preselitve:

Vlada Republike Slovenije je 1. decembra 2022 sprejela sklep, s katerim je med drugim odločila, da Republika Slovenija iz Turčije sprejme 50 državljanov Sirije ali Afganistana, ki se jim lahko prizna status begunca. Sledila je priprava izvedbenega načrta, v katerem so bile kot prednostne kategorije določene družine, matere samohranilke, samske ženske in do pet mladoletnikov brez spremstva, predvsem žrtve potresa v Turčiji.

V projektu je MNZ sodeloval z Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce ter na podlagi njihove dokumentacije **opravil pogovore z begunci v Turčiji** o izpolnjevanju pogojev za priznanje statusa begunca v Sloveniji ter **varnostno preverjanje** . Na tej podlagi je bil nato pripravljen končni izbor 50 oseb, ki izpolnjujejo vse predpisane pogoje in jim bo **ob prihodu v Republiko Slovenijo takoj priznan status begunca** .

Prva skupina 23 državljanov Sirije (štiri družine in en posameznik) je 14. decembra 2023 prispela v Slovenijo. Konec januarja 2024 je prišla druga skupina s 27 državljanji Afganistana ter bila nastanjena v kapacitetah UOIM.

8) Glede dokumentov, ki jih potrdi Odbor za spremljanje:

- OU ne načrtuje sprememb Metodologije in meril za izbor operacij , kot tudi ne Načrta vrednotenja , ki ju mora potrditi OS.
- Kar se tiče oddaje Letnih poročil o smotnosti za programe AMIF, SNV in IUMV za obdobje 1.7.2023 do 30.6.2024 je rok 15.2. Poročila so v pripravi in so priložena za obravnavo.
- Za naslednje leto 2025 načrtujemo tudi oddajo spremenjenih programov zaradi dodatnih sredstev vmesnega pregleda in dodatnih sredstev, zaradi izvajanja Pakta o migracija. Te verzije programov vam bomo prav tako poslali v potrditev, ko bodo pripravljene.

Pripravila: dr. Simona Breščanski, vodja PESNVM